

Σκοπός της διοργάνωσης ήταν η προώθηση του διεθνούς διαλόγου για τα νέα περιεχόμενα και τις υποχρεώσεις του ICOMOS, αλλά και η ενημέρωση του κοινού και των τοπικών κοινωνιών στο πλαίσιο της διεθνούς σύμβασης, όπως υπογράμμισε ο πρόεδρος του Ελληνικού ICOMOS **Νίκος Αγγριαντώνης**, ευχαριστώντας τους εισηγητές στην καταληκτική του ομιλία.

Στην εισηγητική της ομιλία, η **Σοφία Αυγερινού - Κολώνια**, που με-

Επιτροπή Παγκόσμιας Κληρονομιάς, η οποία επιλέγει από τις επιμέρους προτάσεις των χωρών τα οικουμενικής αξίας μνημεία.

Το έργο αυτό φαίνεται αρχικά ευνόητο, ωστόσο υπεισέρχονται υποκειμενικοί παράγοντες για την εξέλιξη των οποίων πρέπει να διαμορφώνονται κοινώς αποδεκτά κριτήρια. Για το σκοπό αυτό τα τελευταία χρόνια έγινε αποδεκτό να διευρυνθούν οι επιστημονικές ειδικότητες για την προστασία με κοινωνιολόγους, ανθρωπολόγους και εθνολόγους, ε-

φόν στα στοιχεία που θα περιλαμβάνονται πλέον στον κατάλογο. Υπάρχουν 300 μνημεία από τα οποία τα 164 είναι φυσικά και τα υπόλοιπα είναι μεικτά, δηλαδή και κτισμένα και στη φύση, τόνισε ο **Τόμας Φεγιάρντι**, αντιπρόεδρος του ICOMOS για την Ευρώπη. «Πρέπει να δώσουμε ρεαλιστικές συμβουλές στις εθνικές κυβερνήσεις αλλά και διεθνώς επιζητώντας να φτάσουμε σε ισορροπία, όχι όμως σε ισορροπία μεταξύ φύσης – πολιτισμού και κουλτούρας». «Πρέπει να βεβαιωθούμε ότι ε-

Διαρκής προστασία και αξιοποίηση των πολιτιστικών αγαθών

τέχει στη Συντονιστική Επιτροπή του διεθνούς επιστημονικού συμβουλίου του ICOMOS, τόνισε ότι είναι δυαδική η παράδοση που εκφράζεται στη διεθνή σύμβαση για την προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς, που εκφράζεται από τη σύγκλιση δύο σχολών:

Η πρώτη πηγάζει από το κίνημα των αρχιτεκτόνων, με το Χάρτη των Αθηνών το 1931 και κατέληξε σε οργανωμένο μη κυβερνητικό κίνημα το 1964, στη Βενετία. Η δεύτερη προέρχεται από τα συνέδρια για την προστασία της φύσης, που κατέληξαν στη διεθνή ένωση IUCN.

Φύση και πολιτισμός αντιμετωπίζονται ως συμπληρωματικές έννοιες από τη σύμβαση. Βασική αποστολή της, είναι να αναγνωριστούν, να υιοθετηθούν και να διασθούν τα οικουμενικής αξίας φυσικά και πολιτιστικά αγαθά.

Βασική επιδίωξή της, να οργανωθεί η αλληλεγγύη κυβερνήσεων και κοινωνιών, ώστε να εξουδετερωθούν οι φυσικοί κίνδυνοι, η υποανάπτυξη και η υπερανάπτυξη που απειλούν την παγκόσμια κληρονομιά.

Τόσο η σύμβαση, όσο και ο κατάλογος των αγαθών, αποτελούν πράξη νομικού, τεχνικού και πρακτικού χαρακτήρα που ισχύει από το 1975, καθώς οι 20 αρχικά χώρες που την υπέγραψαν, αποφάσισαν να συνέχονται τακτικά για να εκλέγουν την

κτός των αρχιτεκτόνων, μηχανικών, νομικών κ.ά., μόνων μέχρι πρότινος ειδικών.

Νέες κατηγορίες αγαθών εμπλουτίζουν πλέον τον κατάλογο, όπως τα πολιτιστικά τοπία, η βιομηχανική κληρονομιά, τεχνολογικά επιτεύγματα και πολιτιστικές διαδρομές, που εξισορροπούν τη σημερινή εικόνα, που είναι συνέπεια της αλληλεπίδρασης των λαών και της φύσης, υπογράμμισε η κα Αυγερινού.

Οι εισηγήσεις

Αυτό που πρέπει να κάνουμε είναι να δούμε αν υπάρχει όριο, ένα πλα-

μείς οι Ευρωπαίοι δεν απαιτούμε την καθολική αποδοχή των αξιών μας αλλά μπορούμε να σεβαστούμε τις διαφορετικές θρησκευτικές, πολιτιστικές και αξιακές απόψεις που υπάρχουν στον κόσμο» είπε ο κ. **Τζον Χαρντ**, πρόεδρος της συμβουλευτικής Επιτροπής του ICOMOS.

Στο ίδιο κλίμα μίλησε η **Μαρία Ρόζα Ντουκάσι**, πρόεδρος του ICOMOS Ισπανίας, αλλά και της διεθνούς επιστημονικής επιτροπής πολιτιστικών διαδρομών, λέγοντας πως όλοι έχουν το δικαίωμα να βλέπουν τον κόσμο και να κατανοούν τους άλλους μέσα από τις δικές τους πο-

Τα τρία ερωτήματα

Στη συζήτηση αυτή, συμμετείχαν με εισηγήσεις και παρεμβάσεις, εννέα μέλη από το Διεθνές ICOMOS, στο πλαίσιο του Διεθνούς Συμποσίου για την Παγκόσμια Κληρονομιά που διεξήχθη στην Αθήνα τις 27 και 28 Σεπτεμβρίου 2007. Στην εκδήλωση που κάλυψε την πρώτη ημέρα του συμποσίου (στο οποίο ήσαν συνδιοργανωτές μετά από πρόταση του ελληνικού ICOMOS, το TEE και το Υπουργείο Πολιτισμού) οι ομιλητές εκλήθησαν να απαντήσουν σε τρία ερωτήματα:

1. Ποιο είναι το περιεχόμενο της έννοιας «Παγκόσμια Κληρονομιά» σύμφωνα με τις κατευθύνσεις της UNESCO της 2/2/2005 και η «εξέχουσα πολιτιστική αξία» της.
2. Ποια είναι η διαδικασία ένταξης ενός αγαθού στη Λίστα Παγκόσμιας Κληρονομιάς και ο ρόλος του ICOMOS σε αυτήν.
3. Ποιες είναι ή πρέπει να είναι οι υποχρεώσεις προστασίας των αγαθών αυτών που αναλαμβάνουν η παγκόσμια κοινότητα και η χώρα στην οποία βρίσκονται.

Ένα θέμα που χρειάζεται διαρκή αναθεώρηση στην προσέγγισή του, είναι αυτό που σχετίζεται με τις έννοιες που αφορούν την πολιτιστική κληρονομιά, την έκφρασή της και την αξιοποίησή της ώστε να αποτελέσει οδηγό για τις επόμενες γενιές. Αυτό τόνισε ο Θ. Δραγκιώτης κηρύσσοντας την έναρξη της δημόσιας συζήτησης για την πολιτιστική κληρονομιά, που οργάνωσε το TEE και το Ελληνικό Τμήμα του ICOMOS.

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: ΧΡ. ΓΛΥΣΤΡΑΣ

λιτιστικές διαδρομές αλλά και να τους κατανοούμε κι εμείς μέσα από το δικό μας πολιτισμό. Αυτό που είναι σημαντικό για μία κοινότητα δεν μπορούμε να το αγνοήσουμε, είπε.

Η **Άνχελ Ρόχας** πρόεδρος του ICOMOS Κούβας και μέλος του εκτελεστικού γραφείου ICOMOS, είπε πως πρέπει να επικεντρωθεί η προσοχή στη διαφορετικότητα και την ιστορικότητα των μνημείων.

Μπορεί και ένα άσχημο μνημείο να ενταχθεί στη λίστα, είπε.

Ο **Ρέι Μπόντιν**, μέλος του εκτελεστικού γραφείου του ICOMOS και πρόεδρος της Επιτροπής Ιστορικών Πόλεων, αναφέρθηκε στην πολυπλοκότητα των πόλεων, η οποία όπως είπε είναι μια πρόκληση. Η παγκόσμια κληρονομιά όμως, είπε, μοιάζει να εξελίσσεται σε ένα είδος Γκουρβίζιον, ένα είδος συναγωνι-

σμού ή διαγωνισμού καλλιστείων, και στο μυαλό των ανθρώπων φαίνεται να υπερισχύει το πώς να βάλουμε στον κατάλογο όσο το δυνατόν περισσότερα μνημεία πριν κλείσει. Όμως η πιθανότητα αποκάλυψης (π.χ.) ενός νεολιθικού χωριού, δεν επιτρέπει το κλείσιμο των καταλόγων και πολύ συχνά ασκούνται πολιτικές πιέσεις για να γίνουν εγγραφές στις λίστες, πράγμα που τις καθιστά αμ-

φισβητήσιμες. Δεν υπήρξαμε πάντοτε επαγγελματίες είπε ο κ. Μποντιν. Ο πολιτισμός δεν έχει όρια, η κουλτούρα δεν έχει όρια, δεν γνωρίζει σύνορα.

Η **Παμέλα Τζερόμ**, αντιπρόεδρος της Διεθνούς Επιστημονικής Επιτροπής για την Αρχιτεκτονική του ICOMOS και μέλος της επιστημονικής επιτροπής του, μίλησε για την αντιμετώπιση από τις αμερικανικές αρχές κατά την αποκατάσταση ενός μουσείου της Ν. Υόρκης, το οποίο πριν 10 χρόνια ήταν στη λίστα της UNESCO για να αφαιρεθεί μετά και να ξαναπροταθεί εφέτος.

Ο **Φρανσίσκο Ζεβιέν Μοράλες**, πραγματογνώμονας της UNESCO και μέλος του ICOMOS είπε ότι κατά τη γνώμη του τα εξεχουσας οικουμενικής αξίας μνημεία είναι αυτά που υπερβαίνουν τα εθνικά σύνορα και αποκτούν σπουδαιότητα για τις παρούσες και μελλοντικές γενιές.

Ο **Μοχάμεντ Άουαντ**, διευθυντής Μεσογειακών Ερευνών της βιβλιοθήκης Αλεξάνδρειας μίλησε για το ρόλο των κοινών αξιών και της κοινής κληρονομιάς στην κατανόηση των μεταξύ των λαών σχέσεων και ως παράδειγμα έφερε το Μέγα Αλέξανδρο που έδρασε και στην Αίγυπτο.

Τον κύκλο των ομιλητών έκλεισε ο πρώην πρόεδρος του τουρκικού ICOMOS **Νεβζάτ Ιλχάν**, ο οποίος είπε πως οι χώρες από πολιτικής πλευράς θέλουν να περιλάβουν τον μεγαλύτερο δυνατό αριθμό ιστορικών κτιρίων ή τοποθεσιών στις λίστες. Όταν καταρτίζονται τα ντοσιέ για τις υποψηφιότητες αυτού του είδους δεν ακολουθούνται λειτουργικοί κανόνες. Όταν πρόκειται για αρχαιολογικές τοποθεσίες τα πράγματα είναι εύκολα, όταν όμως πρόκειται για μνημεία με αστικές αξίες, όπως τα τείχη της Κωνσταντινούπολης, τα οποία αν και ανεκτίμητης αξίας, ο δήμαρχος τα ανακατασκεύασε, χωρίς κανείς να μπορεί να τον πείσει πως αυτό που κάνει είναι ανοσιούργημα. Για το λόγο αυτό, είπε, απαιτείται η σύσταση επιτροπών ειδικής διαχείρισης για παρόμοια θέματα. ■

Είναι λανθασμένη, ενταγμένη σε μια πανομοιότυπη λαϊκίστικη λογική πολλών χρόνων, η Κοινή Υπουργική Απόφαση με την οποία καθορίζεται αυθαιρέτως και άνευ ο-ποιουδήποτε διαλόγου η μείωση κατά 50% της αμοιβής μελέτης και επιβλεψής για την επισκευή και ανακατασκευή των βλαβέντων κτιρίων στις πυρόπληκτες περιοχές*.

Η ανακοίνωση της μείωσης, «προβοκάρει», ουσιαστικά, ενώπιον της ελληνικής κοινωνίας, το σύ-νολο των μηχανικών, που έχουν συμβάλει σημαντικά από την πρώτη στιγμή στην καταγραφή των ζημιών και κυρίως στην επούλωση πληγών, και συντάσσεται με απόψεις και μέ-τρα που έχουν καταγγεληθεί επανει-λημμένως ότι απαξιώνουν το ρόλο

περίπτωση όλοι θα πληρώσουν τη συγκεκριμένη μείωση ακριβότερα.

Γενικότερα, είναι εμφανές ότι υ-πάρχει έλλειμμα συντονισμού στο θέμα των παρεμβάσεων στις πυρό-πληκτες περιοχές. Και αυτό αφορά πολύ σημαντικότερα θέματα από το θέμα των κρατικών ή μη επιδοτή-σεων.

Το ΤΕΕ σε συνεργασία με όλους τους άλλους επιστημονικούς φο-ρείς, διατύπωσε συγκεκριμένα μέ-τρα για μια άμεση και –κυρίως– συ-ντονισμένη προσπάθεια ανασυ-γκρότησης των πυρόπληκτων πε-ριοχών. Για να οδηγηθούμε στα κα-λύτερα αποτελέσματα, στον ταχύ-τερο δυνατό χρόνο, και συντονι-σμός πρέπει να υπάρχει μεταξύ κρατικών φορέων, πολυτεχνείων, πανεπιστημίων, φορέων που είναι

Επιτέλους υπάρχουν και αυτονόητα

τους, αλλά και γενικότερα τη σημα-σία και την αξία της γνώσης και της επιστήμης.

Οι πλήρεις μελέτες και επιβλέ-ψεις συμβάλλουν στην καλύτερη οργάνωση του χώρου, σε ασφα-λείς, οικονομικές, σύγχρονες από αισθητική και οικολογική άποψη κα-τοικίες. Αντίθετα, η ανυπαρξία μελε-τών ή η χαμηλή ποιότητά τους σε συνδυασμό με ελλιπείς επιβλέψεις έχουν ως συνέπεια τεράστιες οικο-νομικές και κοινωνικές επιπτώσεις. Επιτέλους, θα έπρεπε αυτό να είναι αυτονόητο.

Οι αμοιβές των μηχανικών είναι εξαιρετικά χαμηλές και δεν επιδέ-χονται περαιτέρω μείωση εάν ο στόχος είναι η ποιοτική αναβάθμι-ση και των μελετών και της κατα-σκευής, όπως τουλάχιστον διαφαί-νεται ως πρόθεση από τις υπόλοι-πες προβλέψεις της ΚΥΑ, τους ό-ρους και τις προϋποθέσεις της δω-ρεάν κρατικής αρωγής για την ανα-κατασκευή και επισκευή των κτιρίων που υπέστησαν ζημιές από τις πυρ-καγιές του φετινού καλοκαιριού. Αν θέλει το κράτος να μην επιβαρύνει με το κόστος των μελετών τους πο-λίτες, ας τις επιδοτήσει. Σε αντίθετη

σύμβουλοι της πολιτείας ακόμα και ιδιωτών, και διαβούλευση, άμεση και ταχύτατη, με τους κατοίκους και το επιστημονικό δυναμικό που υ-πάρχει, και για το οποίο πρέπει να υπάρξουν κίνητρα, όχι αντικίνητρα, για να παραμείνει στον τόπο του. Επιτέλους, υπάρχουν και τα αυτο-νόητα.

Οφείλουμε να επισημάνουμε ότι ο Πρόεδρος της Κυπριακής Δημο-κρατίας, όταν ανακοίνωσε την από-φαση να συμβάλει η χώρα του στην ανασυγκρότηση τριών πυρόπλη-κτων ελληνικών χωριών, όρισε ταυ-τόχρονα ως σύμβουλο και άμεσο συνεργάτη του γι' αυτό το έργο το ΕΤΕΚ, το Τεχνικό Επιμελητήριο Κύ-πρου, με το οποίο συνεργάζεται στενά το ΤΕΕ. Εκπρόσωποί του θα παρευρεθούν στη σχετική ημερίδα που οργανώνει το ΤΕΕ την επόμενη Κυριακή στον Πύργο.

*** Το ύψος της αμοιβής που δέχε-ται το ΤΕΕ ως ελάχιστο δεν ευρί-σκεται στο 50% των αμοιβών που προκύπτουν από την τιμή κό-στους ανά τετραγωνικό μέτρο που προβλέπεται στην ΚΥΑ, αλλά είναι πολύ χαμηλότερο.**

Τα άχρηστα μπορούν να γίνουν χρήσιμα

Ηταιμενοβιομηχανία και οι εναλ-λακτικές πρώτες ύλες, με όλα τα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα που η χρήση τους συνεπάγεται, ήταν το θέ-μα Ημερίδας που οργανώθηκε από το Τμήμα Επιστημονικού και Αναπτυσ-σικού Έργου του ΤΕΕ. Όπως επισημάν-θηκε η χρήση ειδικά των εναλλακτικών καυσίμων, έχει ξεκινήσει στις προηγ-μένες χώρες με ευαισθησία σε θέματα περιβάλλοντος, όπως είναι η Σουηδία, η Φινλανδία, και η Ελβετία, πλην, όμως, έχουν προκύψει ερωτήματα, σε ό,τι α-φορά την τυχόν περιβαλλοντική επι-βάρυνση από την εφαρμογή τεχνολο-γιών που αναφέρονται συνολικά στις εναλλακτικές πρώτες ύλες στην ταιμε-νοβιομηχανία.

Στην πρόσκληση για συζήτηση του θέματος που απηύθυνε το ΤΕΕ, αντα-ποκρίθηκαν μόνο οι ταιμενοβιομηχα-νίες ΤΙΤΑΝ και ΑΓΕΤ.

Όπως υπογράμμισε το μέλος της Διοικούσας Επιτροπής κ. **Γρ. Γρηγο-ριόδης**, κριτήρια για τις τελικές επιλο-γές θα πρέπει να είναι η ποσότητα και το είδος των ρύπων, οι τεχνολογίες που δεν αυξάνουν το κόστος παραγω-γής στη βιομηχανία ταιμέντου και ταυ-τόχρονα μειώνουν την εξάρτηση της χώρας μας σε πρώτες ύλες και ενέρ-γεια. «Εκείνο που έχει ιδιαίτερη σημα-σία, πέρα από την παράθεση των κρι-τηρίων, είναι η ανάγκη της συνδυασμέ-νης και σταθμισμένης αξιοποίησης του συνόλου των κριτηρίων αυτών προκειμένου να υπάρξουν λύσεις, που αξίζει κανείς να τα συζητήσει στα σο-βαρά».

Αναφέρθηκε ακόμη στις πρωτο-βουλίες της Επιστημονικής Επιτροπής Δομικών Υλικών και Στοιχείων, επιση-μαίνοντας ότι δείχνει μία ζωντανή και δρώσα συλλογική δομή στο πλαίσιο του Τεχνικού Επιμελητηρίου και διαβε-βαίωσε τον πρόεδρο της Επιστημονι-κής Επιτροπής, ότι η Δ.Ε. θα κάνει κάθε προσπάθεια, εξαντλώντας και τις στε-νές δυνατότητες του προϋπολογισμού του Επιμελητηρίου, για την οργάνωση των ομάδων εργασίας και για την προ-ώθηση του έργου της επιτροπής.

Προτεραιότητα στην ποιότητα

Στην περιβαλλοντική διάσταση του προβλήματος αλλά και στο θέμα της σκοπιμότητας και της καύσης αναφέρθηκε το μέλος της Αντιπροσωπείας του Περιφερειακού Τμήματος ΤΕΕ Εύβοιας **Ε. Σπίθας** σε παρέμβασή του, επισημαίνοντας ότι εκπροσωπεί μία περιοχή η οποία αγωνιά.

Και αυτό γιατί το Αλιβέρι είναι μία περιοχή, η οποία ήδη έχει τσιμεντοβιομηχανία και ηλεκτροβιομηχανία και μάλιστα δύο από τις μεγαλύτερες της Ελλάδας, ΑΓΕΤ και ΔΕΗ. Προστίθενται άμεσα δύο μονάδες φυσικού αερίου, έχει διακηρυχθεί μονάδα λιθάνθρακα. Και όλα αυτά σε μία απόσταση 850 μέτρων όπου ενδιάμεσα υπάρχει και χωριό.

Διερωτήθη αν υπάρχει πραγματικά αλλαγή προστασίας περιβάλλοντος με τα εναλλακτικά καύσιμα ή υπάρχει εναλλαγή χώρων απόθεσης και αν ενδιαφέρονται οι εταιρείες να βελτιώσουν τις συνθήκες περιβαλλοντικής όχλησης που έχουν στα εργοστάσιό τους.

Και κατέληξε ότι τα εναλλακτικά καύσιμα μπορεί στη σύλληψή τους και στην αρχή τους να είναι πολύ καλά, δαιμονοποιούνται όμως για ορισμένα πράγματα, για κάποιες από τις εκπομπές τους και για τη διακίνησή τους, και ανέφερε ότι στην Αμερική στα 120 εργοστάσια τσιμέντου μόνο τα εννιά χρησιμοποιούν εναλλακτικά καύσιμα και αυτά κάτω από 5%.

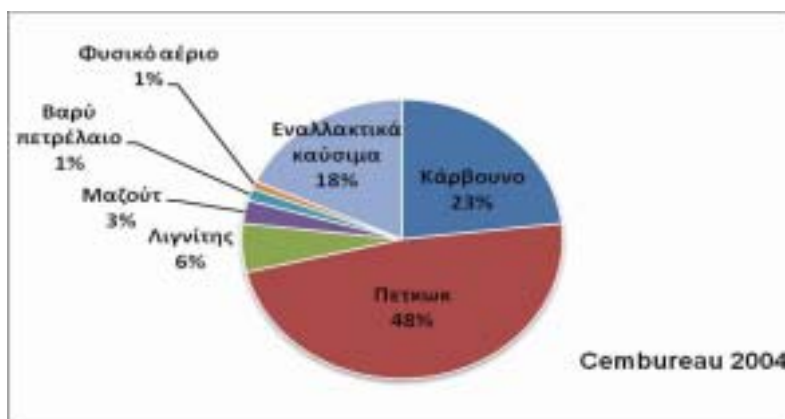
Η πρώτη εισήγηση με τίτλο «Εναλλακτικά καύσιμα στην παραγωγή τσιμέντου» από την εταιρεία «ΤΙΤΑΝ» ήταν του **Δ. Παπαγεωργίου**, που παρουσίασε στατιστικά στοιχεία, για την παραγωγική διαδικασία του τσιμέντου, τα πειραματικά στοιχεία από την εταιρεία, στοιχεία από τη νομοθεσία και μειονεκτήματα που προκύπτουν από τη χρήση των εναλλακτικών καυσίμων.

Οι προϋποθέσεις για τη χρήση ενός εναλλακτικού καυσίμου στην τσιμεντοβιομηχανία είναι προφανώς η διατήρηση της ποιότητας του προϊόντος, μία σταθερή παραγωγική διαδικασία, προφανώς ικανοποιητική θερμογόνος δύναμη, και μία ικανή διαχείριση για μη-

δενική επίδραση στο περιβάλλον και την υγεία των εργαζομένων, καθώς και ο σύγχρονος εξοπλισμός.

Το κύριο μειονέκτημα, αν βέβαια έχει εξασφαλιστεί μία σταθερή και συνεχής διεργασία με σταθερές εκπομπές από τον κλίβανο, όπως αναφέρθηκε, είναι ότι υπάρχει μείωση παραγωγής η οποία δεν μπορεί να αποφευχθεί με κανέναν τρόπο.

Και πρόσθεσε ότι τα περισσότερα εργοστάσια που έχουν τη δυνατότητα να καίνε εναλλακτικά καύσιμα είναι σύγχρονα εργοστάσια με σύγχρονα συστήματα τροφοδοσίας και διαχείρισης και εναλλακτικών καυσίμων αλλά και πιο σύγχρονα συστήματα για την πρόληψη των αερίων εκπομπών.

Ευρωπαϊκή εμπειρία

Στο διάγραμμα αποτυπώνεται ο καταμερισμός των διαφόρων καυσίμων που χρησιμοποιήθηκαν το 2004 για την παραγωγή τσιμέντου στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης σύμφωνα με στοιχεία του Cembureau.

Εμπειρία στα εναλλακτικά υλικά

Η δ/τρια Ανάκτησης Πόρων της «ΑΓΕΤ Ηρακλής» **Βίκυ Γαζιδέλλη** ανέφερε ότι στον «Ηρακλή» εναλλακτικά υλικά χρησιμοποιούνται ήδη για πάνω από 20 χρόνια και προέρχονται από άλλες βιομηχανίες ή την παραγωγή ενέργειας όπως: τέφρες ΔΕΗ και εξωτερικού, σκωρίες χαλυβουργίας, χημική γύψος, ερυθρά ιλύ από την παραγωγή αλουμινίου, σκωρία «ΛΑΡΚΟ», στέira βωξίτη.

Στη χρήση εναλλακτικών καυσίμων η εταιρεία, όπως είπε, είναι, ακόμα στο ξεκίνημα, με εστίαση σε δύο έργα, τη χρήση βιομάζας στο Βόλο και τη χρήση RDF στο Μυλάκι.

Η βιομάζα προέρχεται από κατάλοιπα αγροτικών καλλιεργειών καλαμποκιού και βαμβάκιου στην περιοχή της Θεσσαλίας.

Το RDF αποτελείται κυρίως από άχρηστο

χαρτί (60-70%), λεπτά πλαστικά δύο διαστάσεων (20-30%), ύφασμα (5-7%), πολύ μικρό ποσοστό ξύλου και αδρανών υλικών και προέρχεται από το διαχωρισμό και την επεξεργασία αστικών απορριμμάτων στο εργοστάσιο ανακύκλωσης του Ενιαίου Συνδέσμου Δήμων και Κοινοτήτων Αττικής (ΕΣΔΚΝΑ) στην Αθήνα.

Το 2006 έγιναν οι σχετικές δοκιμές είτε εργαστηριακά είτε σε μικρή βιομηχανική κλίμακα. Ο σχεδιασμός των εγκαταστάσεων που απαιτούνται για την αποθήκευση, διαχείριση και τροφοδοσία των υλικών αυτών έχει ολοκληρωθεί. Εκτιμάται ότι στο τέλος του 2007 η εταιρεία θα είναι σε θέση να χρησιμοποιήσει αυτά τα εναλλακτικά καύσιμα στην παραγωγική διαδικασία με τα αντίστοιχα περιβαλλοντικά και οικονομικά οφέλη.

Ο δρ. χημικός μηχανικός του ΕΜΠ **Κ. Κολοβός** ανέφερε ότι, συνολικά, η χρήση δευτερογενών υλικών ως εναλλακτικών πρώτων υλών και καυσίμων μπορεί να εκμεταλλευθεί τα πλεονεκτήματα μιας περιβαλλοντικά φιλικής, καθαρής τεχνολογίας που διατηρεί τα αποθέματα των φυσικών πρώτων υλών αλλά και μειώνει το κόστος χρήσης πρώτων υλών και καυσίμων κατά τη διαδικασία παραγωγής του τσιμέντου.

Επειδή, όμως, οι διαδικασίες της έψησης και ενυδάτωσης είναι σύνθετες και επειδή η ταυτόχρονη δράση πολλών δευτερευόντων στοιχείων, παρόντων στο τροποποιημένο με δευτερογενή υλικά μείγμα των πρώτων υλών, δεν μπορεί να θεωρηθεί αθροιστική, η χρήση συγκεκριμένων υλικών θα πρέπει πάντα να αντιμετωπίζεται στο πλαίσιο μιας κατά περίπτωση μελέτης (case study) που θα καλύπτει, εκτός των οικονομοτεχνικών στόχων, τόσο το στάδιο της έψησης όσο και τις ιδιότητες του τελικού προϊόντος.

Τέλος, απαντώντας σε αιτήσεις παρευρισκομένων, επισήμανε ότι «πρέπει να ελέγξουμε την “ΑΓΕΤ” και τον “ΤΙΤΑΝΑ” ως προς το τι κάνει αλλά να μην είμαστε τόσο κουμπωμένοι στο να υιοθετήσουμε μία τεχνολογία η οποία είναι φιλική προς το περιβάλλον, τουλάχιστον αυτό το οποίο λένε τα επιστημονικά δεδομένα».